

2013. évi nemzetközi diákolimpiák eredményei

24. Nemzetközi Biológiai Diákolimpia Svájc, Bern 2013. július 14 – 21.

Nemzetközi Biológiai Diákolimpián negyedszer vett részt magyar csapat. Három ezüst és egy bronzérem a csapat eredménye, amellyel 62 ország csapat (240 versenyző) között az éremtáblázatban 13., az országok közötti nem hivatalos pontverseny 16. helyezését érték el. (Európában – 32 országból: 2. helyezés, holtversenyben)

Az előre kitűzött témaköröknek megfelelően ebben az évben a következő négy, egyenként másfél órás gyakorlatot kellett elvégezniük a versenyzőknek. Az első feladat egy genetikailag módosított egyszeltes organizmus vizsgálata volt. A feladat megoldásához használandó technikával biztosan nem találkoztak a diákok, a magyar csapat tagjai messze átlag feletti teljesítményt nyújtottak a feladat megoldása során. A második feladat három részből állt. Az első méréssel három különböző genetikai mutáns növényt kellett összehasonlítani. A második részben különböző növényi részek cukorfelhalmozását vizsgálták a résztvevők. A harmadik részfeladat során virágokat illetve virágzatokat kellett morfológiailag jellemezni és a velük szimbiózisban álló megporzó élőlényekkel párosítani őket. A harmadik feladat is több részfeladatból állt. Mindegyik részben halak viselkedését kellett számszerű adatokkal jellemezni videofelvétel alapján. A negyedik feladat lényege az volt, hogy különböző módszerekkel 24 emléskoponyát kellett összehasonlítani. A munka során egyszerű alaktani bélyegek (fogazat, csontok elhelyezkedése és alakja stb.) és tolómérővel végzett mérések segítségével vettek fel adatokat a diákok.

Az elmélet fordulóban csak a gondolkodási képességeket is ellenőrző feladatok kerültek. Két – egyébként teljesen hasonló szerkezetű – feladatlapon nemcsak a kérdések voltak új típusúak (feladatonként 4-4 igaz-hamis állítás), hanem a megoldás módja is különbözött az eddig megszokottól. A kérdések ugyanis nem papíron, hanem egy tabletgépen jelentek meg és a megoldásokat is ott kellett rögzíteni.

Eredmények:

Ország Noémi ezüstérem

Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium, Szeged, 12. évfolyam

Felkészítő tanára: **Gál Viktória**, Bán Sándor

Hajnal Bence ezüstérem

NYME Bolyai János Gyakorló Gimnázium, Szombathely, 12. évfolyam

Felkészítő tanára: Baranyai József

Uzonyi Anna ezüstérem

ELTE Trefort Ágoston Gyakorló Gimnázium, 11. évfolyam

Felkészítő tanárai: Szászné Heszlényi Judit; Faragó Norbert

Kolostyák Zsuzsanna bronzérem

Debreceni Tóth Árpád Gimnázium, 12. évfolyam

Felkészítő tanárai: Hotziné Pócsi Anikó

Csapatvezetők:

Bán Sándor középiskolai tanár

Rózsa Márton középiskolai tanár

7. Nemzetközi Csillagászati és Asztrofizikai Diákolimpia

Görögország, Volos, 2013. július 27- augusztus 5.

Magyar csapat harmadszor vett részt a 36 ország részvételével megrendezett Nemzetközi Csillagászati és Asztrofizikai Diákolimpián. Az olimpián 5 középiskolásból álló nemzeti válogatott indulhat, a csapatot egy csillagász vezeti, helyettese középiskolai tanár.

188 középiskolás vetélkedett 8 napon át a csillagászat elméleti, gyakorlati (észlelési) és adatfeldolgozási egyéni kategóriáiban, végül pedig a max. 5 fős nemzeti csapatok közösen, összmunkában komplex feladatot oldottak meg.

Eredmények:

Bécsy Bence ezüstérem

Vörösmarty Mihály Gimnázium, Érd, 12. évfolyam

Felkészítő tanára: Varga László, Udvardi Imre

Granát Roland bronzérem

Könyves Kálmán Gimnázium, Budapest, 12. évfolyam

Felkészítő tanára: **Udvardi Imre**, Horvai Ferenc, Galgóczi Gábor

Kopári Ádám bronzérem

PTE Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola, 11. évfolyam

Felkészítő tanára: Dr. Gyenizse Péter

Kunsági-Máté Sándor 4. helyezés

Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnázium és Kollégium, Pécs, 12. évf.

Felkészítő tanára: Dr. Gyenizse Péter

Ványi András dicséret

ELTE Apáczai Csere János Gyakorlógimnázium és Kollégium, 11. évfolyam

Felkészítő tanár/Mentor: Dálya Gergely

Csapatvezetők:

Dr. Hegedüs Tibor, csillagász, a BKkM-i Csillagvizsgáló Intézet igazgatója

Udvardi Imre, tanár (budapesti Könyves Kálmán Gimnázium)

20. Nemzetközi Filozófiai Diákolimpia

Dánia, Odense, 2013. május 16-19.

A versenyzők esszéírás révén bizonyítják, hogy elsajátították a filozófiai gondolkodást. Az a feladatuk, hogy négy megadott idézet közül egyet kiválasztva építsenek fel egy filozófiai gondolatmenetet, ügyelve az érvelés erejére, a kiválasztott probléma valódi megértésére, a gondolat eredetiségére, és a megalkotott szöveg koherenciájára. Az esszét a diákok nem írhatják az anyanyelvükön, angolul, németül, franciául vagy spanyolul kell megfogalmazniuk. Az idei IPO fő témája Soren Kierkegaard, a 200 éve született dán filozófus munkássága volt. A többlépcsős zsűrizés és a Nemzetközi Filozófiai Társaság felügyelete garantálja, hogy a legkiválóbb dolgozatok nyerjék el az érmeiket, melyek száma más diákolimpiákkal szemben

igen alacsony. Idén a közel 90 induló közül csak öt diáknak jutott érem (1 bronz-, 3 ezüst-, és 1 aranyérem).

Dániában az egyetlen aranyérmes Palasik Róbert a Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium 12. évfolyamos tanulója érdemelte ki egy Hannah Arendt-idézet elemzésével.

Eredmények:

Palasik Róbert aranyérem

Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium, 12. évfolyam
Felkészítő tanára: Takács Márta

Juhász Péter dicséret

Piarista Gimnázium, Budapest, 11. évfolyam
Felkészítő tanára: Kovács Zsolt

Csapatvezetők:

Pató Attila, Magyar Filozófiai Társaság

Takács Márta vezető tanár (Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium)

44. Nemzetközi Fizikai Diákolimpia

Dániában, Koppenhága, 2013. július 7-15.

A 44. Nemzetközi Fizika Diákolimpián 82 országból 381 versenyző mérte össze tudását.

Szabó Attila 12. évfolyamos pécsi diák kimagasló győzelemmel abszolút első helyezést ért el, elnyerte a legjobb elméleti dolgozatért és a legjobb európai férfi versenyzőnek járó különdíjat is. **A diákolimpiák történetében Attila az első, akinek két alkalommal is (tavaly és idén) sikerült elérnie az abszolút első helyezést.**

Az ideai elméleti feladatok igen érdekesek voltak, mindegyikük szorosan kötődött valamilyen gyakorlati kérdéshez, illetve Dániához. Az első feladat például egy kis meteoritról szólt, amelyet 2009. január 17-én észleltek, és később Dánia területén, Maribo városához közel találtak meg. A második feladat 2012-es kutatási eredményt dolgoz föl középiskolás szinten is megérthető módon. Vízbe kevert nanométeres méretű ezüstgolyócskák a látható fény egy részét elnyelik, és úgy felmelegsznek, hogy a víz lokálisan forrásba jön, gőz fejlődik, anélkül, hogy a teljes vízmennyiség jelentősen felmelegedne. A harmadik feladatban a versenyzők a politikailag Dániához tartozó grönlandi jégsapka évezredes időszakán kialakuló mozgását modellezték. A jégréteg befagyva őrzi a múltbeli klíma lenyomatát, így a mintegy háromezer méter mélységig kinyerhető jégmintákból a földi éghajlat 130 ezer éves múltjára lehet következtetni. A két mérési feladat optikai jellegű volt, az elsőben egy optikai szál törésmutatóját kellett megmérni a versenyzőknek, a másodikban pedig napelemek vizsgálata volt a cél. Mind az elméleti, mind a mérési feladatok megoldása sok ötletet, ügyességet és gyors, pontos munkát igényelt, és gazdagította a megoldók ismeretét.

Eredmények:

Szabó Attila aranyérem

Leővey Klára Gimnázium, Pécs, 12. évfolyam
Felkészítő tanárai: **Simon Péter**, Kotek László

Kovács Áron Dániel aranyérem

Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium, 12. évfolyam
Felkészítő tanárai: Horváth Gábor, Csefkó Zoltán

Juhász Péter ezüstérem

Piarista Gimnázium, Budapest, 11. évfolyam
Felkészítő tanárai: **Urbán János**, Szokolai Tibor, Horváth Gábor

Jenei Márk ezüstérem

Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium, 12. évfolyam
Felkészítő tanárai: **Csefkó Zoltán**, Dvorák Cecília

Papp Roland bronzérem

Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium, 11. évfolyam
Tanára: Vigh Máté

Csapatvezetők:

Dr. Tasnádi Tamás Péter egyetemi adjunktus BME, Matematikai Intézet
Vigh Máté doktorandusz (ELTE Fizikai Intézet)

10. Nemzetközi Földrajzi Olimpia

Japán, Kioto, 2013. július 29 - augusztus 5.

A 10. Nemzetközi Földrajzi Olimpián 32 ország mintegy 128 versenyzője vett részt.

A magyar csapat a poszterversenyben 2. az összetett versenyben pedig 9. helyezést ért el. A négyfős magyar csapat tagjaiból ketten a Pécsi Tudományegyetem Földrajzi Intézete, a Magyar Földrajzi Társaság, a Modern Geográfus Alapítvány és a Földrajztanárok Egyletének szervezésében megrendezett IV. Országos, angol nyelvű, földrajzi tanulmányi versenyen döntőbe jutottak közül kerültek kiválasztásra. A másik két tanuló az OKTV Földrajzi Szekciójának döntőse volt.

A földrajzi olimpia feladatait három fordulóban teljesítették a diákok. Az első egységben tesztfeladatot oldottak meg, amely feleletválasztásos, ábra- és képelemzési, valamint esszé jellegű is volt. A terepi fordulóban Kyoto egy-egy városrészével kapcsolatban adatbázist kellett építeniük, majd azokból területhasználati térképet szerkesztettek és szakmai kérdésekre válaszoltak. E fordulóban döntéshozói, -előkészítői képességeiket is mérték, ami mindenképpen új kihívás volt a magyar diákok számára. Az utolsó egységben multimédia alapú feladatokat kellett megoldaniuk; képek, digitális információk mentén azonosítandó földrajzi helyekkel kapcsolatos kérdésekre adtak választ. Az idei évi olimpiai szereplése a hazai csapat eddig történetében a legeredményesebb, ami reményt ad a további sikerek elérésére is. Eltökélt célunk, hogy a versenyekre jelentkezők körét érdemben tovább bővítsük, a felkészítés fókuszálását tovább javítsuk, valamint annak intenzitását, időtartamát növeljük.

Eredmények:

Dürr Miklós János ezüstérem

ELTE Apáczai Csere János Gyakorlógimnázium és Kollégium, 11. évfolyam
Felkészítő tanára: Kaplár F. Krisztina, **Dr. Csiszár Gábor**

Szuda Ágnes ezüstérem

Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium, Szeged, 11. évfolyam
Felkészítő tanára: dr. Drevenka István

Kelemen Bendegúz dicséret

ELTE Apáczai Csere János Gyakorlógimnázium és Kollégium, 12. évfolyam
Felkészítő tanár: dr. Csiszár Gábor

Tempfli Dóra dicséret

Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium, 11. évfolyam
Felkészítő tanár: Szabó Júlia

Csapatvezető:

Dr. Trócsányi András tanszékvezető egyetemi docens (PTE)

25. Nemzetközi Informatikai Diákolimpia

Ausztrália, Brisbane, 2013. július 6-13.

Az olimpián 81 ország 300 versenyzője vett részt. A verseny mind szakmailag, mind szervezésileg az eddigi leggyengébb olimpiának tekinthető.

Az Informatikai Diákolimpián a versenyzőknek 3-3 feladatot kell megoldaniuk két napon. Általában hétköznapi formában megfogalmazott problémára kell helyes számítási eljárást (algoritmust) tervezni és megvalósítani valamely programozási nyelven. Tehát megoldásként egy programot kell beadni, amit automatikusan tesztelnek, ellenőrzik a kiszámított eredmény helyességét, és a program futási idejét. Ezért az is fontos, hogy a program elég gyorsan számítsa ki a kívánt kimenetet.

Az idén az egyik feladat a következő volt:

Képek osztályozása feladatban művészettörténeti vizsgálat programjának elkészítését kérte. A programnak négyféle képtípust kell felismernie. A versenyzők a stílusa jellemző képeket kaptak kiindulásként. Minden típusból 9 képet kaptak a programjuk kipróbálásához. Olyan programot kellett írni, amellyel meg lehet határozni egy képről, hogy a kép melyik típusba tartozik.

Eredmények:

Weisz Gellért ezüstérem

Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium, 12. évfolyam
Felkészítő tanár: **Weisz Ágoston**, Dr. Zsakó László, dr. Horváth Gyula

Nagy Vendel bronzérem

Fazekas Mihály Gimnázium, Debrecen, 11. évfolyam
Felkészítő tanár: **Simon Gyula**, Kósa Márk

Simig Dániel dicséret

Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium, 12. évfolyam
Felkészítő tanár: Pásztor Attila, **Weisz Ágoston**, Szenczi Zoltán, Danka Miklós

Leitereg András dicséret

Veres Péter Gimnázium, Budapest, 12. évfolyam
Felkészítő tanár: Dr. Zsakó László, dr. Horváth Gyula

Csapatvezetők:

Dr. Horváth Gyula egyetemi adjunktus (csapatvezető)

Dr. Zsakó László egyetemi docens (csapatvezető helyettes)

45. Nemzetközi Kémiai Diákolimpia

Oroszország, Moszkva, 2013. július 15 - 24.

A Nemzetközi Kémiai Diákolimpián 71 nemzet 291 diákja vett részt. A nemzetek közötti nem hivatalos versenyben a csapatok átlagpontszáma alapján csapatunk 71-ből az 5. helyre kerültek.

Az orosz tradícióknak megfelelően viszonylag nehéz feladatokból sokat kaptak a diákok. A 8 elméleti feladat és a 3 laboratóriumi feladat még a legjobbaknak sem volt megoldható a rendelkezésre álló 5-5 órában, még úgy is, hogy a nemzetközi zsűri lerövidítette a feladatsorokat. A laboratóriumi feladatok között volt két szerves festékanyag előállítása és vizsgálata, amit uszodavíz összetett kémiai és műszeres jellemzése követett. Ezen felül még műanyagmolekulák oldatait használva meg kellett egy kísérletet tervezniük az óriásmolekulák méretének meghatározására. Az elméleti feladatsor szintén érintette a kémia széles területeit az ősi mikroorganizmusok biokémiájától a jövő elektronikájában használható anyagok tulajdonságaiig, de a 40 oldalas dolgozat végére a legjobbak sem jutottak el.

Eredmények:

Sályi Gergő aranyérem

ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium, 12. évfolyam

Felkészítő tanára: Villányi Attila

Székely Eszter aranyérem

Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium, 12. évfolyam

Felkészítő tanára: Albert Attila

Bolgár Péter ezüstérem

Eötvös József Gimnázium, Tiszaújváros, 12. évfolyam

Felkészítő tanára: Kissné Ignáth Tünde

Czipó Bence ezüstérem

Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium, 12. évfolyam

Tanárai: Albert Attila

Csapatvezetők:

Dr. Magyarfalvi Gábor egyetemi adjunktus (ELTE)

Kóczán György tudományos munkatárs (ELTE)

54. Nemzetközi Matematikai Diákolimpia

Kolumbia, Santa Marta 2013. július 18–28.

Az idei Nemzetközi Matematikai Diákolimpián 97 ország 527 diákja vett részt. Az országok (nem hivatalos) pontversenyében Magyarország a 22. helyen végzett (holtversenyben Romániával és Belorussziával).

Egy versenyző maximális teljesítménnyel 42 pontot szerezhett. A verseny befejezése után megállapított ponttárok szerint aranyérmes a 31-42 pontot elért, ezüstérmes a 24-30 pontos, míg a bronzérmes a 15-23 ponttal rendelkező tanulók szerezték. Dicséretben részesültek azok a versenyzők, akiknek 15-nél kevesebb pontjuk volt, de egy feladatot hibátlanul megoldottak. Az idei versenyen a több mint fél évszázados hagyomány alapján algebra, geometria, kombinatorika, és számelmélet témakörből választották ki a hat feladatot. A feladatok közül a második érthető meg a legkönnyebben: Kiszíneztük a sík 2013 pontját pirosra, 2014-et pedig kékre úgy, hogy nincs három színes pont egy egyenesen. A síkon egyeneseket helyezünk el, melyek nem mennek át színezett pontokon, ezek a síkot tartományokra bontják. Szeretnénk elérni, hogy ezen tartományok egyike se tartalmazhasson két különböző színű pontot. Legalább hány egyenesre van ehhez szükség?

A feladatok részletesen megtekinthetők a következő honlapon: <http://www.imo-official.org/problems.aspx>

Eredmények:

Janzer Olivér ezüstérem

Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium, 12. évfolyam

Felkészítő tanárok: *Dobos Sándor*, Kiss Géza, *Surányi László*, **Táborné Vincze Márta**, *Pósa Lajos*

Szabó Attila ezüstérem

Leővey Klára Gimnázium, Pécs, 12. évfolyam

Felkészítő tanárai: Kiss Zoltán

Nagy Róbert bronzérem

Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium, 12. évfolyam

Felkészítő tanárok: *Dobos Sándor*, Kiss Géza, *Surányi László*, **Táborné Vincze Márta**, *Pósa Lajos*

Tardos Jakab bronzérem

Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium, 12. évfolyam

Felkészítő tanárok: Kiss Géza, **Táborné Vincze Márta**, *Pósa Lajos*

Havasi Márton bronzérem

Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium, 12. évfolyam

Felkészítő tanárok: *Dobos Sándor*, Kiss Géza, *Surányi László*, **Táborné Vincze Márta**, *Pósa Lajos*

Fehér Zsombor bronzérem

Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium, 10. évfolyam

Felkészítő tanárok: **Dobos Sándor**, Gyenes Zoltán, *Pósa Lajos*

Csapatvezetők:

Pelikán József egyetemi adjunktus (ELTE)

Dobos Sándor vezető tanár (Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium)